

O carte despre România văzută prin filtrul inimii și sufletului unui autor tânăr

Când tocmai plângeam de mila lumii noastre românești, în dezamăgirea că ne dispar spiritele tinere și condeiele îndrăznețe, în stare să continue neamul magnific al pamfletarilor, al scriitorilor de atitudine, atât de frumos reprezentat în literatura noastră, iată că mereu surprinzătoarea realitate îmi vine în ajutor sub forma acestei cărți.

Observația autorului față de lumea în care trăim e fără menajamente și edulcorări, iar filtrul ironic amar al realității este pus la țanc, încât îți vine să zici „și eu gândeam la fel”. Iată: „*Înainte eram plini de maiștri, acum suntem plini de maștri (...)*” sau „*Într-un țarc mic și rușinos sunt ținute valorile. Ele sunt puse să facă lucruri prea mici pentru capacitățile lor*”.

Autorul spune, destăinuie, afirmă, judecă, tranșează adeseori, totul cu limpezime și curaj, cu o judecată făcută cu inima deschisă... El are vârsta cronicarului Eminescu la gazetă, genialul tragic și unic, cel ce se lua la trântă cu mai marii timpului, cu asupritorii și urmăritorii perfizi ai unui imperiu aflat atunci încă la apogeul lui.

A învățat multe Laurențiu Vedinaș de la maștri adevărați, de la predecesori, de la spiritele românești fondatoare și inconfundabile... Cartea lui plină de realități, judecăți, înțelepciuni amare și umor pe alocuri îl face pe autor să fie în același timp în rând cu generația și pe lângă rând cu generația lui. Este o carte despre România văzută prin filtrul inimii și sufletului unui autor tânăr. „În rând” pentru că este proaspăt, la curent cu toate, cu simțurile treze, cuceritor de viu și de energic. „Pe lângă” generație pentru că o privește cu obiectivitate, adeseori o contemplă analitic și o ironizează, dar parcă și ironia, propria ironie, îl doare...

Oricum, acest discurs despre prietenie, de mare căldură și autenticitate, frapează, din șiragul de așa-zise interviuri cu un reporter imaginat sau poate imaginar, cine știe, convenția auctorială e bine găsită pentru a face textul alert, captivant, dialogat, plăcut la citit.

Sunt multe spuneri calde și oarecum poetice, dar „*update*”, așa zice, cu un barbarism de IT-ist, actualizate la stilul de informație al clipei: „*Prietenia este molecula esențială vieții, la fel cum este coenzima Q10 pentru inimă*” sau „*Prietenia în trei cuvinte: «Acceptare, înflorire, râset»*”.

Laurențiu Vedinaș nu se teme de nimic, și așa e bine, așa zice că așa e minunat, fiind la tinerețea cea deplină și curajoasă, nu se teme de spuneri tranșante, nu se teme de poetizare, nu se teme de actualitatea dură și nici să îl citeze pe Lermontov! Doamne, de câtă vreme un tânăr autor s-a mai pomenit să meargă contra curentului uniformizator, a modelor adeseori penibile și dimpotrivă, să fie în direcția curentului respectului față de cultură, indiferent unde a răsărit ea... (tare mă tem că nici nu e un „curent”, ci sunt doar răzlețe voci curajoase și care nu fac voia modelor...).

Autorul își identifică drumul exprimării originale, căci iată, vorbește despre autorii „*care se fâstăcesc în propria neîntregire, frământându-se de lipsa unei cărți mai bune*” sau declamă sincerități de tot felul din propria lui biografie, povestite cu farmec și râsu'- plânsu'...

Plăcerea lecturii vine și din surpriză: nu poți ști ce urmează, în ce direcție o ia gândul și implicit imaginația sau sinceritatea dezarmantă a celui ce scrie.

Când emoția e o coardă întinsă la maximum, el poate scrie: „*Bunicii mei... bunicii mei încă mai trăiesc prin florile unei cruci din lemn*”, ceea ce e sublim și sfâșietor.

Sunt pagini de o frustețe dureroasă, nici nu știi ce lentilă a pus cel se scrie, precum în „La Țară”, tulburătoare pagină despre viață și moarte prin lentila gândului tineresc.

Înțelepciunea populară e altă sursă de autenticitate: „În curte maica vorbește cu o vecină

Dacă e să trăiești tot trăiești că și dacă vrei să te spânzuri ți se rupe sfoara de sub grindă

Viața e mai frumoasă decât moartea, așa spun unii

Viața e mai frumoasă decât moartea

Dar moartea știe cum să-și țină oamenii acasă”.

Și despre iubire, motorul lumii și al poeziei, motorul vârstei, al extazului și dezesperării, cât de frumos scrie el: „Îndrăgostiții, bieții de ei...

Cum fac ei lumea să sângereze înțepându-i cu spinii lor de catifea...”

sau „Ploua în continuare la fel și noi

Picuram unul prin altul

Miros de pământ și de sârmă udă”.

Poet, prozator, eseist și jurnalist deopotrivă în această carte, probându-și stilul, energia auctorială, farmecul și imaginația creatoare, Laurențiu Vedinaș este un autor de atitudine, aflat în momentul fierbinte al carierei sale, o certitudine reconfortantă pentru generațiile acestui moment istoric, dar și un reper de talent, de sens moral al alurii celui ce scrie pentru aceia care vin.

Cleopatra Lorințiu

INTERVIURI CU MINE

Interviu I

Ziua I, sâmbătă dimineața, în curtea casei, pe două fotolii din paie, la cafea, eu și Dan, jurnalistul.

Ce simțiți atunci când scrieți?

– Depinde, uneori mă doare mâna.

Totuși...!?

– Să scrii e ca și cum te-ai îndrăgosti pentru ultima oară.

Ce simpatie politică aveți?

– Nu am cum să-ți spun.

Atunci, am să vă provoc. De ce o aveți pe aceea?

– Este foarte simplu. Pentru că e singurul regim politic căruia îi admir niște aspecte. La astea de azi ce să-mi placă? Sunt ca niște dascăli depersonalizați, care dau notele pe pile și habar n-au ce să le predea copiilor. Pe bune, nu admir absolut nimic în ziua de azi.

Poate faptul că suntem niște oameni liberi.

– Noi suntem liberi? Exact cum spunea marele actor Dorel Vișan: dacă noi credem că trăim în libertate, înseamnă că habar n-avem ce este aia.

În primul rând artiștii, scriitorii, acum sunt liberi.

– Cum...? Cum sunt liberi, în viziunea ta?

Nu mai există cenzura.

– Dragul meu, pentru mine adevărata libertate a unui artist este lipsa grijii pentru ziua de mâine. Această lipsă aduce timp. Scriitorii au nevoie de timp, de mult timp. Trebuie să aibă un mediu confortabil.

N-ai cum să scrii pasteluri dacă tu urmează să fii evacuat din casă sau lucrezi 10 ore pe zi la împins vagoane.

Uite, ia scriitorii români din perioada interbelică și mai de dinainte.

În marea lor majoritate, cu mici excepții, erau oameni proveniți din familii înstărite.

Nu poți să vii de la secerat și să te pui seara la masă ca să scrii Frații Jderi. Dar în schimb, poți veni de la vânătoare...

– De ce nu ați încercat până acum să scrieți un scenariu de film?

Pentru că scenariile sunt scenarii. Le ia cineva și le aruncă-ntr-un sertar.

As vrea să pot regiza un film. Asta m-ar motiva să-i scriu scenariul.

Care sunt viciile dumneavoastră?

– O să le spun în ordine crescătoare. Câteva țigări pe zi, vinul alb cu sifon și bucuria oamenilor.

Vă iubiți părinții?

– Nu pe cât mi-aș dori de mult. Dar niciodată nu îi poți iubi îndeajuns.

Dacă nu ați fi fost scriitor, ce v-ați fi văzut făcând?

Cârciumar. Mi-aș fi deschis o cârciumă la țară unde mi-ar fi plăcut să stau și să ascult povești la mese groase din lemn. Le-aș fi readus oamenilor simpli plăcerea de a merge la o bere și un mic. Întotdeauna pe muzică lăutărească adevărată. Zavaidoc, Jean Moscopol, Maria Tănase.

Până și pe astea le-a furat capitalismul ăsta împruțit.

Acum îi îndoapă cu tărie care le ia vederea ochilor și îi strâng la o masă din plastic ca pe aurolaci, punându-le manele.

Ce ați schimba, dacă ați putea, în România?

– Ar fi mai ușor să spun ce n-aș schimba. Stau să mă gândesc ce merge cu adevărat frumos în perioada asta. Nu joc teatru, dar nu știu. Vorbesc serios, nu contest că există și aspecte bune, dar efectiv nu-mi vine niciunul în minte, nu sunt rău voit.

Ah, felicitări cinematografilei tinere, scoate filme și seriale extraordinare.

De fiecare dată când un film românesc apare la cinema, eu mă duc. Este modul meu de a sprijini arta.

Totuși, le-aș recomanda să iasă din sfera aceasta cotidiană, a realității, să meargă și puțin spre ficțiune, spre groază. Cred că avem resurse.

Observ că vă feriți să folosiți termeni englezești. Aveți o problemă cu ele?

– Da? Nu m-am gândit. Dar cum ai observat tu asta?

Ați fi putut spune „filme SF”, o expresie împământenită.

– A, am înțeles. Nu, n-am nicio greață, doar că pe când eram clasa a 11-a, am rămas pe vară la engleză și nu prea cunosc limba.

Dumneavoastră ați fost și corigent? Serios?

– Da, de ce te miri așa? Ce are sula cu prefectura? Faptul că am scris niște cărți nu înseamnă că am și învățat carte. Dar îmi place să mă dau floare.

Cum adică?

– Adică om de vază. Scriitorii au cel mai mult tendința de a-și înflori însușirile. Doar sunt creatori de personaje, ar fi culmea ca pe ei să se lase ca din fabrică.

Maestre, terminăm...

– Dane, nu îmi mai spune așa. Zi-mi pe nume. În primul rând că mă faci să par bătrân și-n al doilea rând sună așa, a sunetist dintr-o discotecă de țară. „Maestre, muzica!”

Înainte eram plini de maiștri, acum suntem plini de maeștri.

Am înțeles. Ultima întrebare pentru ziua de azi. Sunteți un om organizat? Unde vă vedeți peste 10 ani?

– Peste zece ani? Păi depinde pe la ce oră..

Interviu II

Email către jurnalist

Salut, Dane!

Îmi cer iertare că astăzi n-am mai avut timp să te primesc pentru partea a doua a interviului.

Este o duminică umplută cu soare și am zis să mi-o petrec la piscină.

Încă mă pot bucura de căldură, de baie și de o cafea pe chaise-longue. Nu sunt chiar atât de bătrân, iar înotul îmi face bine cu starea aceea a lui de imponderabilitate.

Stau la plajă și ascult o muzică de bălegar. Nu-mi transmite nimic. Urechile mele o percep la fel cum primesc plămânii fumul aspru de grătar.

Dar ce să vezi? Atunci când intri în clădire și te duci la baie ca să te ușurezi, un post extraordinar de radio cântă din boxe. Măcar te poți pișa cu bucurie. Melodii adevărate, care îți tratează sufletul de mâncărimi și reumatism.

Asta mi-a dat de gândit. Aș compara fenomenul muzical al acestui centru spa cu țara noastră.

Într-un țarc mic și rușinos sunt ținute valorile. Ele sunt puse să facă lucruri prea mici pentru capacitățile lor.

În timp ce gunoaiele preiau controlul, se ocupă de întreaga mulțime.

Personalitățile și oamenii competenți schimbă hârtia de la toaletă. Ciurucurile se lăfăie sub cerul deschis, cântă, dansează, vorbesc în atenția populației, se îmbracă frumos și apar pe la televizor.

Printre ele, pe aici pe plaja mare din jurul piscinei, destul de rar auzi câte o melodie bună. Prea rar. Atât de rar încât degeaba mai vine. Ca un zâmbet pe colțul patului de spital.

Interviu III

Haideți să vorbim puțin despre suflet.

– Bine.

Ce sunt prietenii?

– Dar ce e sufletul?

Cred că este cuprinsul dintre suflet și creier. Tot întinsul. Aș spune că cerul este inima iar creierul, Pământul. Și tot ce se află între este sufletul.

– Sună frumos.

Mulțumesc. Pot s-o primesc ca pe o apreciere?

– Poți. Mă întrebai despre prieteni.

Pentru mine, prietenul este acela care vine la tine cu o melodie nouă și tu, deși nu îți place cum sună, o ascuți cu el și te prefaci puțin încântat de dragul lui, ca să nu-l dezamăgești.

Adică să fii fals?

– Nu, Dane. Prefăcătoria se invocă atunci când vrei să obții un avantaj de pe urma cuiva, pe când tu doar vrei să-l vezi bucuros. Nu mai confundați fățărnicia cu noblețea, cu duișia.

Dacă reușești să nu amesteci aceste două câmpuri în viață, vei fi un om iubit de oameni și de prieteni.

În concluzie, prietenii nu sunt oameni?

– Nu, ei sunt stele călătoare.

Sunt cel mai simplu mixt dintre bunici și necunoscuți. Sau poate că sunt chiar bunicii noștri când erau tineri.

Prietenia este molecula esențială vieții, la fel cum este coenzima Q10 pentru inimă.

Fără prietenie, viața ți se îmbolnăvește. Uită-te-n jur. Nimic nu funcționează fără prietenie. Locul de muncă, iubirea, noi nu funcționăm dacă nu suntem prieteni cu noi înșine.

Deși sună ca un interviu dintr-un cotidian de sport, definiți vă rog prietenia în trei cuvinte!

– Cuvinte de ale mele, sau de ale tale? Sau orice cuvinte?

Oricare.